

Examenul de bacalaureat național 2014

Proba E. a)

Limba și literatura română

Varianta 5

Filiera teoretică – Profilul umanist; Filiera vocațională – Profilul pedagogic

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de 3 ore.

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Citește următorul text:

Am mers la Lydda, îndemnat de curiozitatea vinovatului care se simte atras către victimă.

Îmi tremurau picioarele pe când urcam la dânsa. Mi se părea că mă duce să-mi arate locul lor de suferință. Și când colo, intrai într-o casă omenească, în care ordinea, curățenia și gustul cu care toate erau așezate ar fi putut trece drept lux.

Lydda mă introduse într-un salonaș plin de lumină, iar ea se făcu nevăzută. În fața ușei, un portret al fiului meu, care părea că vrea să iasă din cadru.

Cu câtă iubire fusese mângâiată pânza aceea, o spunea fruntea, pe care geniul morții pusese un suflu de incomparabilă poezie; o spuneau ochii gânditori, plini de noblețe; o spuneau înfățișarea întregă a omului, care, om fiind, avea ceva de arhanghel.

Cât voi fi stat așa, muncit de gânduri, rătăcit ca într-un vis neclarificat, nu știu. Mă deșteptai numai când simții respirația caldă a Lyddei. Ea venise încetișor lângă mine și se uita la portret.

— Seamănă, nu-i așa?

Eu nu puteam vorbi. Ea luă un scaun și se așeză în spatele meu. Portretul mă hipnotiza. Vedeam pe fiul meu venind din fundul tabloului, senin, iertător, gata parcă să-mi deschidă brațele. Iluzia aceea mă fermeca, îmi umplea peptul de vibrații generoase și totodată îmi sfâșia sufletul. Ce limbă omenească poate spune amărăciunea remușcării, față cu ceea ce nu se mai poate îndrepta.

Mă întorsei spre Lydda: sta rezemată de masa de scris, uitându-se în jos. [...] Mai credea ea în ceva? În ce putea să mai creadă?

Mă sculai de unde ședeam, îmi ștersei ochii și atinsei pe Lydda pe umăr.

— Numai geniul iubirii și al durerii poate să se ridice până la atâta frumusețe.

Ea [...] mă luă de braț, rezemându-și capul de mine. Mi se părea că întineresc [...]. Urmă vorba mai departe:

— Căci din nenorocire, fata mea, iubirea și durerea sunt pururea împreună ...

Ea zise încet un „da” atât de straniu, încât mă puse pe gânduri. Nebun ce eram! Parcă nu știa ea mai bine decât mine că așa este!

Schimbai numaidecât îndrumarea convorbirii, amintind despre dejun.

Lydda mă rugă să trecem în camera de alături.

Redeveni deodată senină, liniștită, ca și cum până atunci am fi vorbit de lucruri indiferente. [...] Dânsa era demnă, încerca să-și ascundă nemângâierea tragică în care se simțea că plutește.

(Duiliu Zamfirescu, **Lydda**)

Redactează pe foaia de examen răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la text:

1. Numește câte un sinonim neologic potrivit pentru sensul din text al cuvintelor: *a se îndrepta* și *deodată*. **2 puncte**
2. Explică rolul semnului întrebării în secvența: *În ce putea să mai creadă?* **2 puncte**
3. Construiește un enunț în care să illustrezi sensul conotativ al substantivului *lumină*. **2 puncte**
4. Transcrie două cuvinte/secvențe din textul dat care aparțin câmpului semantic al *artei*. **4 puncte**
5. Menționează tipul de perspectivă narativă din textul dat. **4 puncte**
6. Selectează două secvențe, din textul dat, care conturează dimensiunea spațială. **4 puncte**
7. Prezintă rolul verbelor la timpul perfect simplu în textul dat. **4 puncte**

8. Ilustrează, cu câte un exemplu din textul dat, două trăsături ale genului epic. **4 puncte**
9. Comentează, în 60 – 100 de cuvinte, secvența: *Portretul mă hipnotiza. Vedeam pe fiul meu venind din fundul tabloului, senin, iertător, gata parcă să-mi deschidă brațele. Iluzia aceea mă fermeca, îmi umplea peptul de vibrații generoase și totodată îmi sfâșia sufletul. Ce limbă omenească poate spune amărăciunea remușcării, față cu ceea ce nu se mai poate îndrepta.* **4 puncte**

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

Scrie un text de tip argumentativ de 150 – 300 de cuvinte despre *rolul presei literare într-o epocă/ perioadă istorică și culturală*.

În elaborarea textului de tip argumentativ, trebuie:

- să respecti structura discursului de tip argumentativ: formularea ideilor în scris, utilizarea mijloacelor lingvistice adecvate exprimării unei aprecieri; **8 puncte**
- să ai conținutul adecvat argumentării pe o temă dată: formularea ipotezei/a propriei opinii față de problematica pusă în discuție, enunțarea și dezvoltarea corespunzătoare a două argumente adecvate ipotezei, formularea unei concluzii pertinente; **16 puncte**
- să respecti normele limbii literare (registru stilistic adecvat, normele de exprimare, de ortografie și de punctuație) și precizarea privind numărul de cuvinte. **6 puncte**

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

Redactează un eseu de 600-900 de cuvinte în care să prezinți *tema și viziunea despre lume* reflectate într-un *text poetic* studiat, aparținând *perioadei postbelice*.

În elaborarea eseului, vei avea în vedere următoarele repere:

- evidențierea a două trăsături care fac posibilă încadrarea textului poetic studiat în perioada postbelică;
- prezentarea a două imagini/idei poetice din textul studiat, relevante pentru tema și viziunea despre lume;
- ilustrarea a patru elemente de compoziție și de limbaj ale textului poetic studiat, semnificative pentru tema și viziunea despre lume (imaginar poetic, titlu, incipit, relații de opoziție și de simetrie, motiv poetic, leitmotiv, figuri semantice/tropi, elemente de prozodie etc.);
- susținerea unei opinii despre modul în care tema și viziunea despre lume se reflectă în textul poetic studiat.

Notă!

Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului este la alegere.

Pentru **conținutul** eseului vei primi **16 puncte** (câte 4 puncte pentru fiecare cerință/reper).

Pentru **redactarea** eseului vei primi **14 puncte** (*organizarea ideilor în scris* – 3 puncte; *abilități de analiză și de argumentare* – 3 puncte; *utilizarea limbii literare* – 2 puncte; *ortografia* – 2 puncte; *punctuația* – 2 puncte; *așezarea în pagină, lizibilitatea* – 1 punct; *respectarea precizării privind numărul de cuvinte* – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseu trebuie să aibă minimum 600 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

Examenul de bacalaureat național 2014
Proba E. a)
Limba și literatura română
BAREM DE EVALUARE ȘI DE NOTARE

Varianta 5

Filiera teoretică – Profilul umanist; Filiera vocațională – Profilul pedagogic

- Se punctează orice formulare/modalitate de rezolvare corectă a cerințelor.
- Nu se acordă punctaje intermediare, altele decât cele precizate explicit prin barem. Nu se acordă fracțiuni de punct.
- Se acordă 10 puncte din oficiu. Nota finală se calculează prin împărțirea la 10 a punctajului total acordat pentru lucrare.

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

1. câte 1 punct pentru numirea fiecărui sinonim neologic potrivit pentru sensul din text al cuvintelor date (de exemplu: *a se îndrepta* – a se ameliora; *deodată* – brusc) **2x1p=2 puncte**
2. explicarea rolului semnului întrebării din secvența indicată (de exemplu: marchează sfârșitul unui enunț interogativ) **2 puncte**
3. construirea oricărui enunț în care se ilustrează corect sensul conotativ al substantivului indicat **2 puncte**
4. câte 2 puncte pentru transcrierea oricăror două cuvinte/secvențe care aparțin câmpului semantic al cuvântului indicat (de exemplu: *portret*, *poezie*) **2x2p=4 puncte**
5. menționarea tipului de perspectivă narativă – perspectivă subiectivă **4 puncte**
6. câte 2 puncte pentru selectarea oricăror două secvențe care conturează dimensiunea spațială în textul dat (de exemplu: *într-un salonaș plin de lumină*; *în fața ușei*) **2x2p=4 puncte**
7. prezentarea adecvată și nuanțată a rolului verbelor la timpul perfect simplu 4 p./prezentare superficială 2 p. **4 puncte**
8. – câte 1 punct pentru menționarea oricăror două trăsături ale genului epic, prezente în textul dat (de exemplu: prezența instanțelor comunicării narative – narator, personaje; utilizarea narațiunii ca mod de expunere) **2x1p=2 puncte**
– câte 1 punct pentru ilustrarea, cu câte un exemplu din textul dat, a fiecăreia dintre trăsăturile menționate **2x1p=2 puncte**
9. – comentarea adecvată și nuanțată a secvenței citate **3 puncte**
 - *comentare adecvată și nuanțată a secvenței: 3 p.*
 - *comentare schematică: 2 p.*
 - *încercare de comentare, tendința de rezumare: 1 p.*– respectarea precizării privind numărul de cuvinte **1 punct**

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

– structura discursului de tip argumentativ:

- formulare adecvată a ideilor în scris: text clar organizat, coerent, cu echilibru între cele trei componente: ipoteza, enunțarea și dezvoltarea argumentelor, concluzia 4 p./formulare parțial adecvată 2 p. **4 puncte**
- utilizare adecvată a mijloacelor lingvistice utile exprimării unei aprecieri (de exemplu: verbe de opinie, adverbe/locuțiuni adverbiale de mod folosite ca indici ai subiectivității evaluative, conjuncții/locuțiuni conjuncționale cu rol argumentativ, utilizate pentru exprimarea raporturilor de tip cauzal, consecutiv, final, concluziv etc., conectori argumentativi) 4 p./utilizare parțial adecvată 2 p. **4 puncte**

– conținutul argumentării:

- formularea ipotezei/a propriei opinii față de problematica propusă **2 puncte**
- câte 3 puncte pentru enunțarea fiecăreia dintre cele două argumente adecvate ipotezei **2x3p=6 puncte**
- câte 3 puncte pentru dezvoltarea corespunzătoare a fiecăreia dintre argumentele enunțate **2x3p=6 puncte**
- formularea unei concluzii pertinente **2 puncte**

- respectarea normelor limbii literare și a precizării privind numărul de cuvinte:
- registrul stilistic adecvat cerinței **1 punct**
 - respectarea normelor de exprimare (0-1 greșeli lexicale sau morfosintactice – 2 p.; 2 greșeli – 1 p.; 3 sau mai multe greșeli – 0 p.) **2 puncte**
 - respectarea normelor de ortografie și de punctuație (0-1 greșeli ortografice și de punctuație – 2 p.; 2 greșeli – 1 p.; 3 sau mai multe greșeli – 0 p.) **2 puncte**
 - respectarea precizării privind numărul de cuvinte **1 punct**

SUBIECTUL al III-lea (30 de puncte)

Conținut – 16 puncte

– câte 2 puncte pentru evidențierea oricăror două trăsături ale textului poetic studiat, care fac posibilă încadrarea în perioada postbelică **2x2p=4 puncte**

(Cele 2 puncte pentru fiecare trăsătură se acordă astfel:

- *prezentare nuanțată și adecvată a trăsăturii: 2 p.*
- *prezentare schematică sau superficială a trăsăturii: 1 p.)*

– prezentarea a două imagini/idei poetice, relevante pentru tema și viziunea despre lume a textului poetic studiat, aparținând perioadei postbelice **4 puncte**

- *precizarea temei și a viziunii despre lume și ilustrarea acestora prin două imagini/idei poetice relevante: 4 p.*
- *precizarea temei și a viziunii despre lume și ilustrarea acestora printr-o imagine/idee poetică relevantă: 2 p.*
- *simpla precizare a temei și a viziunii despre lume sau a unor idei poetice: 1 p.*

– câte 1 punct pentru ilustrarea oricăror patru elemente de compoziție și de limbaj ale textului poetic studiat, semnificative pentru tema și viziunea despre lume **4x1p=4 puncte**

– susținerea opiniei formulate cu argumente adecvate 4 p./încercare de susținere a opiniei formulate sau schematism 2 p./simpla formulare a opiniei 1 p. **4 puncte**

Redactare – 14 puncte

– organizarea ideilor în scris **3 puncte**

- *3 puncte pentru text clar, organizat, coerent, cu echilibru între introducere, cuprins și încheiere, în care construcția paragrafelor subliniază ideile în succesiune logică*
- *2 puncte pentru text parțial organizat, cu dezechilibru între componente, în care construcția paragrafelor nu subliniază ideile în succesiune logică*
- *1 punct pentru text vag organizat, fără evidențierea trecerii de la o idee la alta*

– abilități de analiză și de argumentare **3 puncte**

- *3 puncte pentru relație adecvată între idee și argument, utilizare de argumente convingătoare, formulare de judecăți de valoare relevante*
- *2 puncte pentru relație parțial adecvată între idee și argument, utilizare de argumente insuficient de convingătoare, formulare de judecăți parțial relevante*
- *1 punct pentru relație nerelevantă între idee și argument, schematism*

– utilizarea limbii literare (*stil și vocabular potrivite temei, claritate a enunțului, varietate a lexicului, sintaxă adecvată 2 p./vocabular restrâns, monoton 1 p.*) **2 puncte**

– ortografia (0-1 erori: 2 p. / 2 erori: 1 p. / 3 sau mai multe erori: 0 p.) **2 puncte**

– punctuația (0-1 erori: 2 p. / 2 erori: 1 p. / 3 sau mai multe erori: 0 p.) **2 puncte**

– așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea **1 punct**

– respectarea precizării privind numărul de cuvinte **1 punct**

În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseul trebuie să aibă minimum 600 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.